

Talousnäkymät

Teknolohiateollisuus

1 | 2021

Maailman ja Suomen talouden näkymät
Teollisuus osoittanut huomattavaa sietokykyä koronan toisen aallon kourissa
s. 3

Teknolohiateollisuus Suomessa
Vuoden viimeisellä neljänneksellä selvää toipumista
s. 4

Sisällysluettelo

Maailman ja Suomen talouden näkymät.....	3
Teknoliateollisuus Suomessa.....	4
Elektroniikka- ja sähköteollisuus Suomessa.....	6
Kone- ja metallituoteteollisuus Suomessa.....	7
Metallien jalostus Suomessa	8
Suunnittelu ja konsultointi Suomessa.....	9
Tietotekniikka-ala Suomessa	10

Teollisuus osoittanut huomattavaa sietokykyä koronan toisen aallon kourissa

Koronan toinen aalto alkoi varjostaa talouden näkymiä voimakkaasti vuoden viimeisellä neljänneksellä. Tautitilanne on pysynyt pitkään hyvin vaikeana useissa Euroopan maissa ja mm. Yhdysvalloissa. Uudet, rajutkin rajoitustoimet ovat vaikuttaneet voimakkaasti erityisesti monien palvelutoimialojen tilanteeseen. Vaikutukset ovat kuitenkin jääneet palvelusektorillakin olennaisesti maltillisemmiksi kuin keväällä. Etenkin teollisuudessa sietokyky on sen sijaan ollut jopa erittäin hyvää. Kokonaisuudessaan vaikuttaa, että koronan kanssa on kenties opittu jossain määrin elämään ja ainakin taloudelliset vaikutukset ovat jäämässä selvästi vaimeammiksi kuin ensimmäisessä aallossa.

Muutenkin uutiset maailmalta ovat olleet suomalaisen teknologiateollisuuden näkökulmasta pääsääntöisesti myönteisiä. Joe Bidenin valinta Yhdysvaltojen presidentiksi varsin tapahtumarikkaiden vaiheiden jälkeen on erittäin todennäköisesti hyvä asia digivihreälle tulevaisuudelle ja vapaalle kaupankäynnille. Myös Brexit saatiin vihdoon, ainakin pääosin, maaliin.

Koska pandemian toisen aallon kielteiset talousvaikutukset ovat jääneet toistaiseksi ennakoitua pienemmiksi, Kansainvälinen valuuttarahasto IMF päätyi jälleen tammikuussa nostamaan hieman arviotaan maailmantalouden kasvusta vuodelle 2021. Nyt maailmantalouden ennakoidaan kasvavan tänä vuonna 5,5 %. Suomessa ennustelaitokset ovat paranteet ennakoarvioitaan viime vuoden toteutuneesta kehityksestä Suomessa, mutta kuluvan vuoden ennusteita on sen sijaan heikennetty tuoreimmalla ennustekierroksella.

Suomalaiset ennustelaitokset arvioivat nyt, että Suomen talous supistui viime vuonna keskimäärin hieman yli kolme prosenttia. Kuluvalla vuodelle ennustetaan keskimäärin hieman alle kolmen prosentin kasvua. Ennusteissa on useimmiten oletuksena, että tautitilanne alkaa hellittää rokotteen myötä suurin piirtein kuluvan vuoden puolivälissä.

Lyhyen aikavälin näkymiä peilaavat ostopääällikköindeksit ennakoivat, että Euroopan talouskasvu oli viime vuoden lopulla ja kuluvan vuoden alussa nollassa tai hieman pakkasella. Myös ostopääällikköindekseistä välittyy kuva, että teollisuus on pitänyt

varsin hyvin pintansa palvelutoimialojen kärsiessä pandemiasta pahiten.

Teollisuustuotannon toteutuneesta kehityksestä Euroopassa ja Yhdysvalloissa on tällä hetkellä dataa loka-marraskuulta. Ottaen huomioon loppuvuoden hyvät lukemat ostopääällikköindekseistä, voi ennakoida, että teollisuudessa ollaan vuoden 2021 alussa karkeasti samassa tilanteessa kuin vuosi sitten. Teollisuudessa toipuminen koronasta on ollut globaalisti odotuksia ripeämpää.

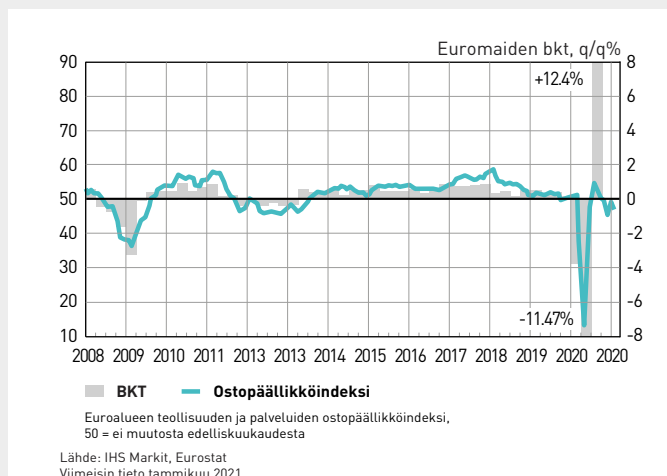
Iso kysymys on kuitenkin, millaiset kasvun eväät esimerkiksi Euroopassa on koronan jälkeisessä ajassa. Teollisuustuotanto polki EU-alueella paikallaan lähes kaksi vuotta ennen koronaa, ja Saksassa tuotanto supistui lähes puolitoista vuotta. Ainoa merkittävä muutos tässä hetkessä on koronan takia tehty massiivinen raha- ja finanssipoliittinen elvytys. Sen vaikutus on varmasti ollut merkittävä kriisin aikana. Massiivista elvytystä ei voi kuitenkaan jatkaa loputtomiin. Tärkeää olisikin suunnata elvytystä keinoihin, joilla luodaan kilpailukykyä ja kasvua pidemmällä tähtäimellä. Talouden rakenteellisia uudistuksia ei tulisi viivytellä koronakriisin varjolla.

Vaikka toistaiseksi epidemian toisen aallon negatiiviset riskit eivät ole varsinkaan teollisuudessa juuri realisoituneet, ei se valitettavasti tarkoita vielä sitä, että riskit olisivat poistuneet. Vaikuttaa siltä, että laajamittaisen rokotuskattavuuden aikaansaaminen kestää vielä pitkään ja ennen sitä ei voi poissulkea mahdollisesti merkittäviäkin koronasta johtuvia häiriöitä esimerkiksi Euroopan teollisuudessa.

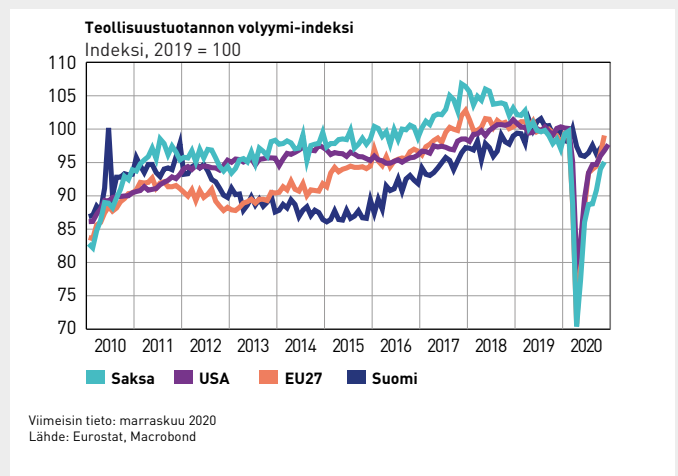
Suomi selvinnyt koronasta toistaiseksi selvästi muita paremmin

Tällä hetkellä näyttää siltä, että Suomi selvisi ensimmäisestä koronavuodesta erinomaisesti moniin muihin maihin verrattuna. Suurin vaikutus hyvään kehitykseen on epäilemättä sillä, että epidemiatilanne on pysynyt Suomessa toistaiseksi, ainakin muihin maihin verrattuna, erittäin hyvin kurissa.

Euroopan taloudessa nollakasvua tai pientä supistumista vuodenvaihteessa

Teollisuustuotanto on jatkanut toipumistaan maailmalla

Vuoden viimeisellä neljänneksellä selvää toipumista

Vaikean koronavuoden jälkeen näyttää vihdoinkin siltä, että Suomen teknologiatoellisuudessa on tapahtunut ainakin toistaiseksi selkeää käänneparempaan. Toisaalta, vaikka tilanne on kokonaisuutena selvästi parantunut, yritysten väliset erot ovat pysyneet suurina. Koronan suorat tai epäsuorat vaikutukset painavat edelleen raskaasti joidenkin yritysten tilauksetyymiä.

Tilanteen kirkastuminen näkyy selvästi Teknologiatoellisuus ry:n tammikuun lopussa tekemästä koronapulsikyselystä jäsenyrityksille. Heikko kysyntä vaivaa huomattavasti pienempää joukkoa kuin aikaisemmin, ja selvä enemmistö yrityksistä arvio hiljaisimman ajan olevan jo takanapäin.

Näkymät paranivat kaikissa yrityskokoluokissa. Suuremmat yritykset arvioivat tosin edelleen tulevaisuuden valoisammaksi kuin pienemmät yritykset.

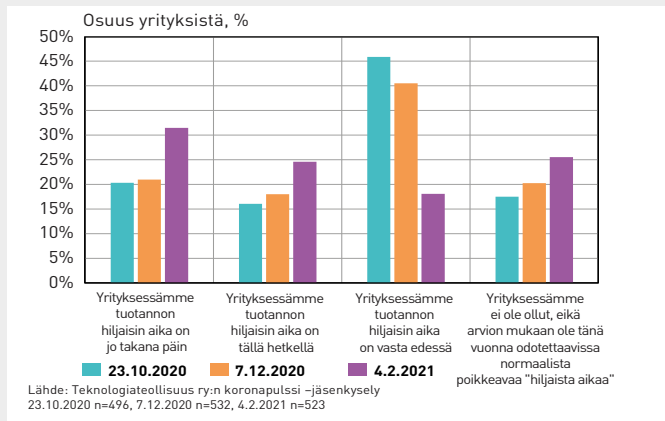
Pulsikysely kertoi edelleen yritysten välisistä suurista eroista. Saman toimialan sisälläkin yritykset voivat olla koronatilanteen vuoksi hyvin erilaisissa tilanteissa.

Yritysten pidemmän aikavälin arviot näkyvät edelleen vaisut

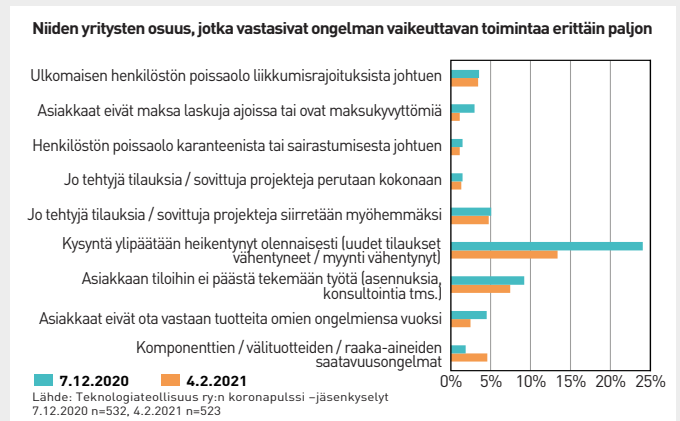
Koronapulsikyselyssä kysyttiin jälleen yritysten arviota koko vuoden 2021 liikevaihdon kehityksestä viime vuoteen verrattuna. Yrityksistä 26 % uskoo liikevaihtonsa olevan vuonna 2021 pienempi kuin vuonna 2020. Liikevaihtonsa arvioi pysyvän suurin piirtein tämänvuotisella tasolla 37 % yrityksistä, ja samoin 37 % arvioi liikevaihtonsa kasvavan ensi vuonna.

Vaikka arvioissa on tapahtunut muutosta parempaan, melko suuri osa vastaajista arvioi kuitenkin edelleen koko vuoden näkymät melko vaisuiksi. Näin siitä huolimatta, että verrokkina on monia vaikeuksia tuottanut koronavuosi. Yritykset ovat siis yhä huolissaan pidemmän aikavälin kasvunäkymistä.

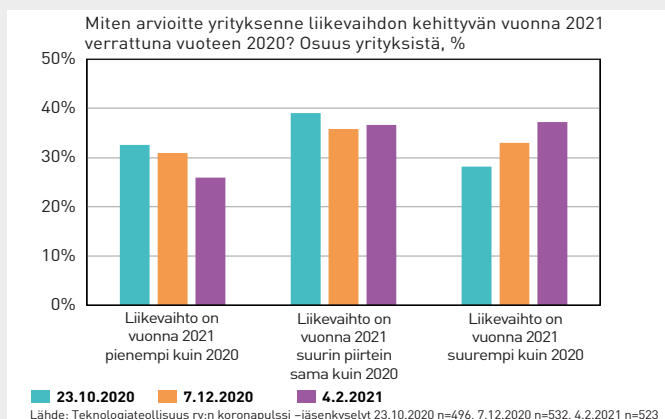
Yritysten arvioiden mukaan vaikeudet alkavat ainakin toistaiseksi jäädä pääsääntöisesti taka-alalle

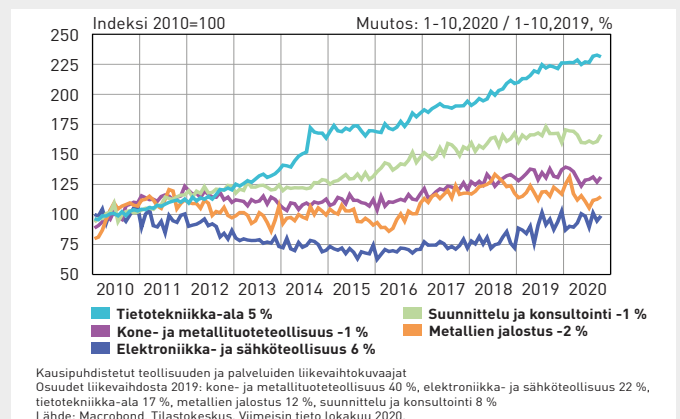
Heikko kysyntä vaivaa yrityksiä selvästi aiempaa vähemmän

Yritysten odotukset koko vuodelle 2021 ovat parantuneet, mutta vielä verraten niukasti

Teknologiatoellisuuden liikevaihto Suomessa

Tilauskanta- ja henkilöstötiedustelun tulokset Q4/2020

Teknologioteollisuuden yritysten liikevaihto Suomessa kasvoi vuonna 2020 ennakkotietojen mukaan vajaa kaksi prosenttia verrattuna vuoteen 2019. Liikevaihto kasvoi elektroniikka- ja sähköteollisuudessa sekä tietotekniikka-alalla. Laskua oli kone- ja metalliteollisuudessa, metallien jalostuksessa sekä suunnittelu- ja konsultialalla. Kokonaisuudessaan teknologioteollisuuden toimialat selvisivät ensimmäisestä koronavuodesta lopulta selvästi pelättyä pienemmin vaurion. Vuonna 2020 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan noin 83 miljardia euroa.

Vuoden viimeisen vuosineljänneksen tilauskertymä yllätti erittäin positiivisesti odotuksiin nähden. Teknologioteollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat alan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia loka-joulukuussa euroina peräti 60 prosenttia enemmän kuin heinä-syyskuussa ja 21 prosenttia enemmän kuin edellisvuoden vastaavalla ajanjaksolla.

Vaikka viimeiselle vuosineljännekselle kirjautui arvoltaan erittäin merkittävä yksittäinen pitkäkestoinen tilaus, se ei muuta sitä, että tilauskertymässä nähtiin kokonaisuutenakin selvää kasvua. Tilauskertymänsä paransivat kaiken kokoiset yritykset kaikilla teknologioteollisuuden toimialoilla.

Myös liikkeellä olevien tarjouspyyntöjen määrä on kääntynyt kasvuun vuodenvaihteessa. Tarjouspyyntökyselyn saldoluku oli tammikuussa +8. Positiivinen luku viestii siitä, että kysynnässä on tapahtunut muutos parempaan verrattuna tilanteeseen lokakuussa.

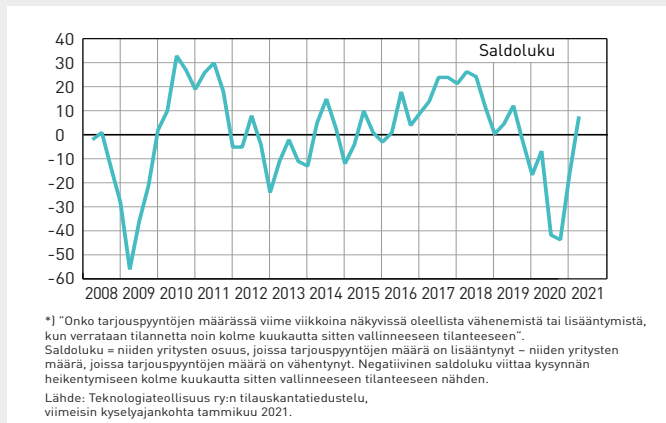
Tilauskannan arvo oli joulukuun lopussa 10 prosenttia suurempi kuin syyskuun lopussa ja neljä prosenttia suurempi kuin vuoden 2019 joulukuussa. Tilauskannan koostumuksessa on edelleen poikkeuksellista telakoiden suuri osuus kokonaisarvosta.

Loppuvuoden tilauskehityksen perusteella teknologioteollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan alkuvuonna arvoltaan suurin piirtein samalla tasolla kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

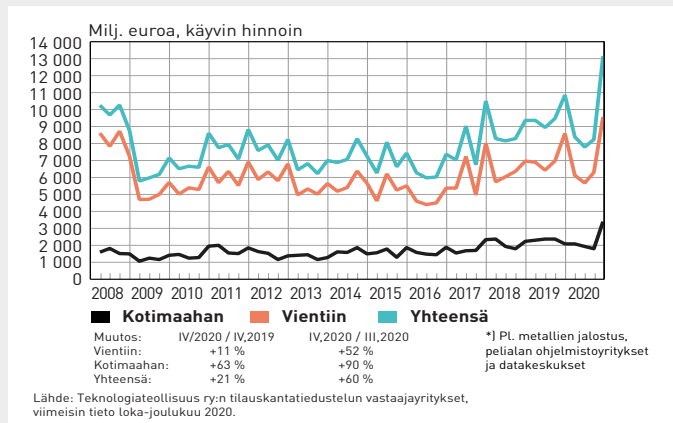
Teknologioteollisuuden henkilöstömäärä Suomessa oli vuonna 2020 keskimäärin noin prosentin pienempi kuin vuonna 2019. Vuoden 2020 keskimääräinen henkilöstömäärä teknologioteollisuudessa oli 310 000. Henkilöstöä oli viime vuoden lopussa joulukuussa 308 000, joka on noin 7 000 vähemmän kuin vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä, jolloin mitattiin toistaiseksi korkein henkilöstömäärä finanssikriisin jälkeen. Teknologioteollisuuden henkilöstötiedustelun perusteella joulukuun lopussa oli lomautusjärjestelyiden piirissä lähes 28 000 henkilöä.

Uuden henkilöstön rekrytoinnit pysyivät alhaisella tasolla loka-joulukuussa. Rekrytointeja oli yhteensä 6 500. Yrityksestä riippuen henkilöstöä joko lisättiin tai korvattiin eläkkeelle siirtyneitä ja työpaikkaa vaihtaneita.

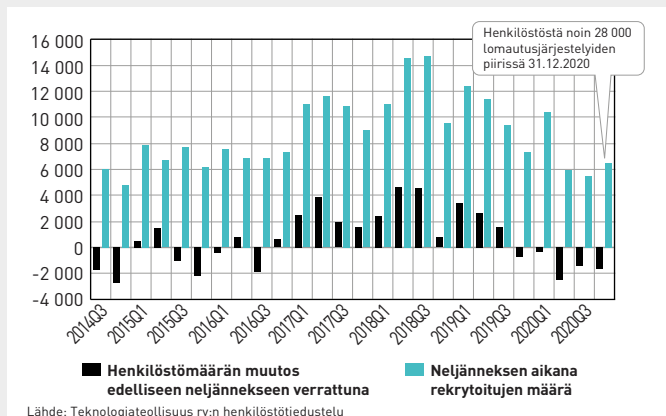
Teknologioteollisuuden yritysten saamat tarjouspyynnöt Suomessa*

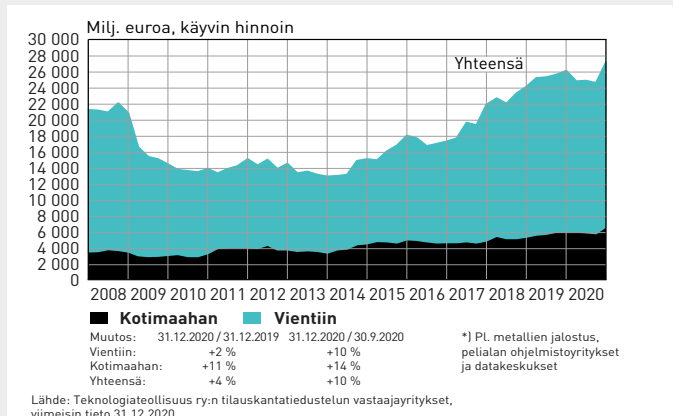
Teknologioteollisuuden* uudet tilaukset Suomessa

Henkilöstömäärä jatkoi laskuaan vuoden 2020 viimeisellä neljänneksellä

Teknologioteollisuuden* tilauskanta Suomessa

Elektroniikka- ja sähköteollisuus Suomessa

Uusien tilausten arvossa voimakasta kasvua

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden (tietoliikennelaitteet, sähkökoneet, terveysteknologia) yritysten liikevaihto Suomessa kasvoi vuonna 2020 ennakkotietojen mukaan noin kuusi prosenttia verrattuna vuoteen 2019. Vuonna 2020 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan noin 19 miljardia euroa.

Elektroniikka- ja sähköteollisuudessa sekä uusien tilausten että tilauskannan arvo nousivat selvästi loka-joulukuussa edelliseen neljännekseen verrattuna.

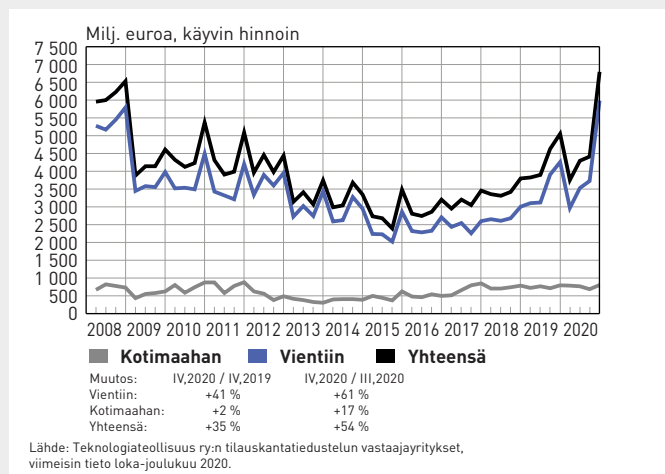
Teknologioteollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat elektroniikka- ja sähköteollisuuden yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia loka-joulukuussa euroina peräti 54 prosenttia enemmän kuin heinä-syyskuussa ja 35 prosenttia enemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2019.

Tilauskannan arvo oli joulukuun lopussa 38 prosenttia suurempi kuin syyskuun lopussa ja 26 prosentti suurempi kuin vuoden 2019 joulukuussa.

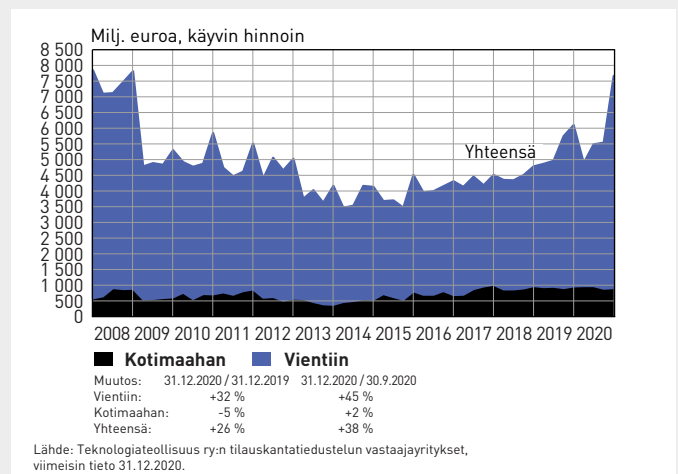
Loppuvuoden tilauskehityksen perusteella elektroniikka- ja sähköteollisuuden yritysten liikevaihdon Suomessa arvioidaan olevan alkuvuonna arvoltaan suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden yritysten henkilöstö Suomessa väheni viime vuonna keskimäärin noin puoli prosenttia verrattuna vuoden 2019 keskiarvoon. Henkilöstöä oli 37 400 eli noin 200 vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden uudet tilaukset Suomessa

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden tilauskanta Suomessa

Kone- ja metallituoteteollisuus Suomessa

Uusissa tilauksissa huomattavaa piristymistä

Kone- ja metallituoteteollisuuden (koneet, metallituotteet, kulkuneuvot) yritysten liikevaihto Suomessa laski vuonna 2020 ennakkotietojen mukaan reilun prosentin verrattuna vuoteen 2019. Vuonna 2020 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan vajaa 33 miljardia euroa.

Kone- ja metallituoteteollisuuden yritysten saamien uusien tilausten arvo nousi loka-joulukuussa peräti 71 prosenttia edelliseen neljännekseen verrattuna. Edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna saatujen uusien tilausten arvo nousi 10 prosenttia. Osan tilausten arvosta selittää yksittäinen, arvoltaan erittäin suuri ja pitkälle ajalle jaksottuva tilaus. Mutta ilman tätäkin tilauskehitys oli huomattavan hyvää.

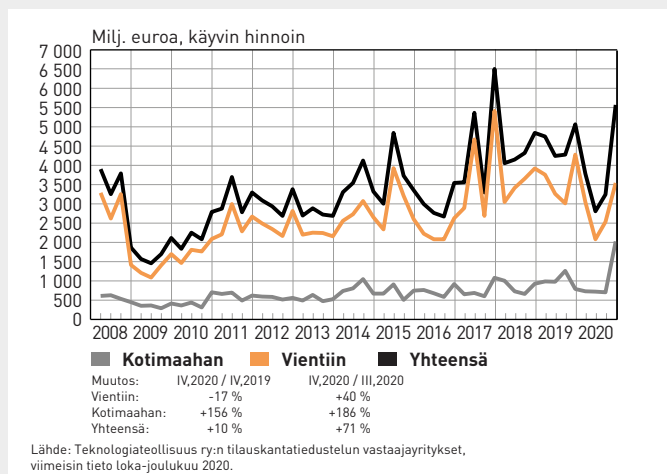
Tilaukskannan arvo oli joulukuun lopussa 3 prosenttia suurempi kuin syyskuun lopussa mutta kolme prosenttia pienempi kuin vuoden 2019 joulukuussa. Huomattavaa on telakoiden suuri osuus tilaukskannan kokonaisarvosta.

Vuoden 2014 alun jälkeen toteutuneesta tilaukskannan vahvistumisesta peräti 71 prosenttia koostuu laivatilauksista.

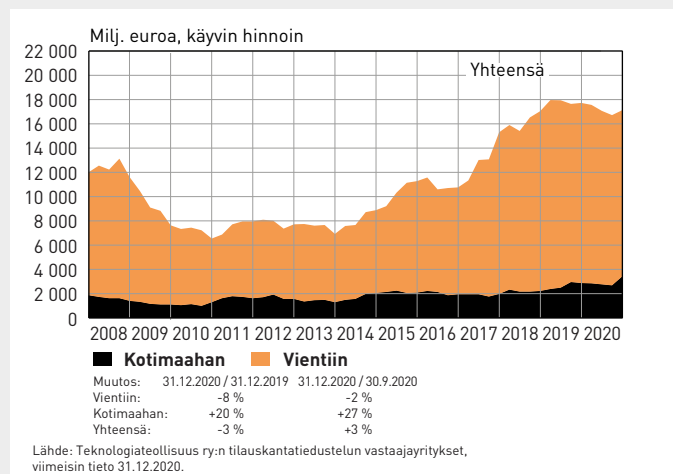
Loppuvuoden tilauskehityksen perusteella kone- ja metallituoteteollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan alkuvuonna arvoltaan suurin piirtein sama kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Kone- ja metallituoteteollisuuden yritysten henkilöstö Suomessa väheni viime vuonna keskimäärin kaksi prosenttia verrattuna vuoden 2019 keskiarvoon. Henkilöstöä oli noin 131 000 eli 2 600 vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Kone- ja metallituoteteollisuuden uudet tilaukset Suomessa

Kone- ja metallituoteteollisuuden tilauskanta Suomessa

Copyright © Ovakko

Metallien jalostus Suomessa

Liikevaihto ja tuotanto kirimässä loppuvuonna

Metallien jalostusyritysten (terästuotteet, värimetallit, valut, metallimalmit) liikevaihto Suomessa laski ennakkotietojen mukaan noin kaksi prosenttia vuonna 2020 verrattuna vuoteen 2019. Vuonna 2020 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan noin 10 miljardia euroa.

Terästuotteiden, värimetallien, valujen ja metallimalmien yhteenlaskettu tuotannon määrä Suomessa oli tammi-marraskuussa kaksi prosenttia pienempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

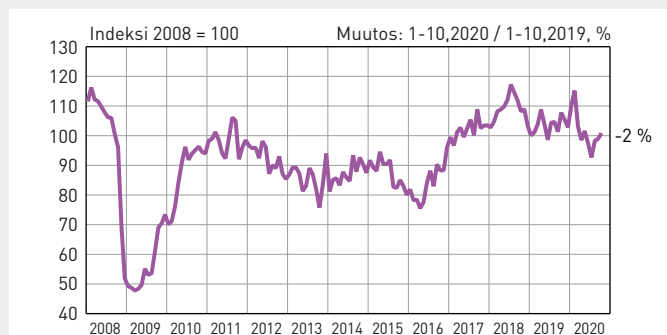
Metallien jalostusyritysten henkilöstö Suomessa väheni viime vuonna keskimäärin kolme ja puoli prosenttia verrattuna vuoden 2019 keskiarvoon. Henkilöstöä oli 16 100 eli vajaa 600 vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Terästuotanto laski maailmanlaajuisesti vuonna 2020 noin prosentin verrattuna vuoteen 2019. Tuotanto kasvoi Aasiassa 1,6

prosenttia kun taas EU-maissa tuotanto supistui peräti 12 prosenttia. Yhdysvalloissa tuotanto supistui 17 prosenttia. Aasian ja koko maailman terästuotannon kasvua selittää maailman suurimman terästuottajan Kiinan tuotannon kasvaminen yli viidellä prosentilla vuonna 2020. Intiassa tuotanto väheni vuonna 2020 noin 11 prosenttia, Japanissa noin 16 %, Etelä-Koreassa tuotanto supistui noin 6 prosenttia.

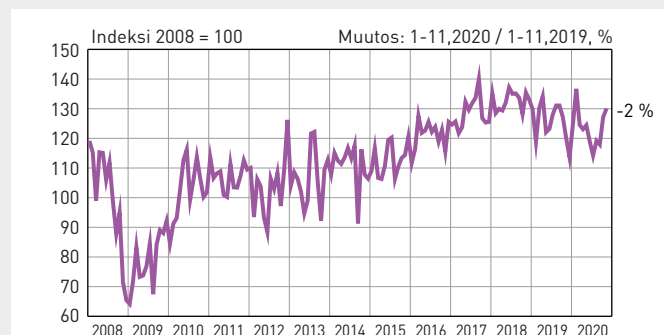
Suurimmat tuotantomaat vuonna 2020 olivat Kiina, Intia, Japani, Yhdysvallat ja Etelä-Korea. Kiinan osuus maailman terästuotannosta oli vuonna 2020 noin 58 %.

Metallien jalostuksen liikevaihto Suomessa

Kausipuhdistetut teollisuuden liikevaihtokuvaajat
Osuudet liikevaihdosta 2019: rauta- ja terästuotteet sekä värimetallit ja valut 89 %, metallimalmien louhinta 11 %
Viimeisin tieto lokakuu 2020
Lähde: Macrobond, Tilastokeskus

Metallien jalostuksen tuotannon määrä Suomessa

Kausipuhdistetut teollisuustuotannon volyyymi-indeksit
Osuudet liikevaihdosta 2019: rauta- ja terästuotteet sekä värimetallit ja valut 89 %, metallimalmien louhinta 11 %
Viimeisin tieto marraskuu 2020
Lähde: Macrobond, Tilastokeskus

Suunnittelu ja konsultointi Suomessa

Uudet tilaukset lähes viimevuotisella tasolla

Suunnittelu- ja konsultointialan (teollisuuden, yhteiskunnan ja rakentamisen asiantuntijapalvelut) liikevaihto Suomessa laski vuonna 2020 ennakkotietojen mukaan noin prosentin verrattuna vuoteen 2019. Vuonna 2020 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan noin kuusi ja puoli miljardia euroa.

Suunnittelu- ja konsultointialalla uudet tilaukset kasvoivat selvästi loka-joulukuussa edelliseen vuosineljännekseen verrattuna, tilaukskannan pysyessä suurin piirtein samalla tasolla kuin aiemmin.

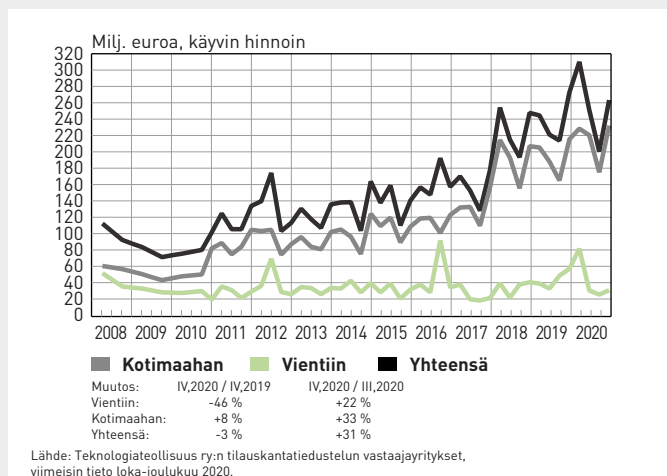
Teknologioteollisuuden tilaukskantatiedustelussa mukana olevat suunnittelu- ja konsultointialan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia loka-joulukuussa euroina 31 prosenttia enemmän kuin heinä-syyskuussa mutta kolme prosenttia vähemmän kuin vuoden 2019 vastaavalla ajanjaksolla.

Tilaukskannan arvo oli joulukuun lopussa prosentin pienempi kuin syyskuun lopussa mutta neljä prosenttia suurempi kuin vuoden 2019 joulukuussa.

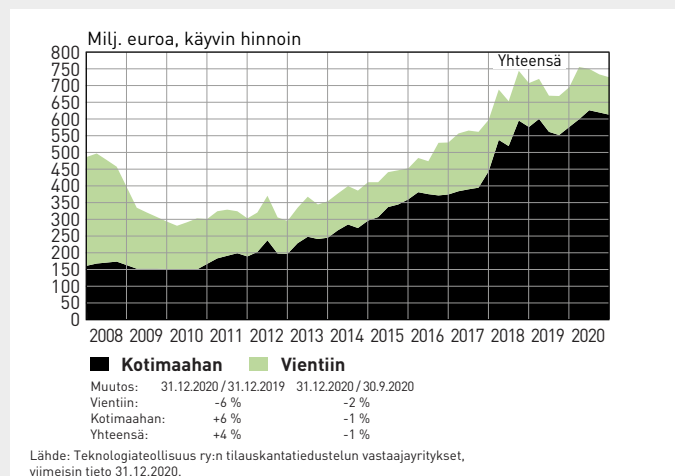
Loppuvuoden tilauskehityksen perusteella suunnittelu- ja konsultointialan yritysten liikevaihdon Suomessa arvioidaan olevan alkuvuonna arvoltaan suurin piirtein samalla tasolla kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Suunnittelu- ja konsultointialan yritysten henkilöstö Suomessa kasvoi viime vuonna keskimäärin puoli prosenttia verrattuna vuoden 2019 keskiarvoon. Henkilöstöä oli 53 000 eli reilu 200 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Suunnittelu- ja konsultointialan uudet tilaukset Suomessa

Suunnittelu- ja konsultointialan tilaukskanta Suomessa

Tietotekniikka-ala Suomessa

Uudet tilaukset kasvoivat jälleen loppuvuodesta

Tietotekniikka-alan (tietotekniikkapalvelut, ohjelmistot) yritysten liikevaihto Suomessa kasvoi vuonna 2020 ennakkotietojen mukaan viisi prosenttia verrattuna vuoteen 2019. Vuonna 2020 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan lähes 15 miljardia euroa.

Tietotekniikka-alalla uudet tilaukset kasvoivat loka-joulukuussa edelliseen vuosineljännekseen verrattuna. Myös tilauskannassa nähtiin pientä paranemista. Alalle ovat tyypillisiä voimakkaat tilausvaihtelut vuosineljännesten välillä.

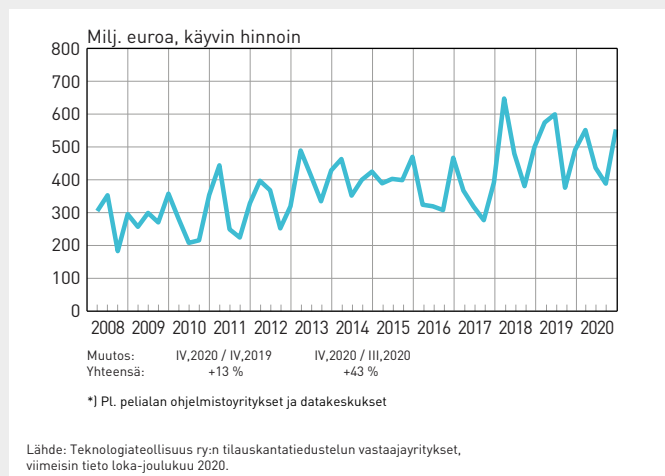
Teknologiaeteollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat tietotekniikka-alan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia loka-joulukuussa euroina 43 prosenttia enemmän kuin heinä-syyskuussa ja 13 prosenttia enemmän kuin vuoden 2019 vastaavalla ajanjaksolla. Peliteollisuuden ja datakeskusten yritykset eivät ole mukana tässä tiedustelussa.

Tilauskannan arvo oli joulukuun lopussa kolme prosenttia suurempi kuin syyskuun lopussa ja viisi prosenttia suurempi kuin vuoden 2019 joulukuussa.

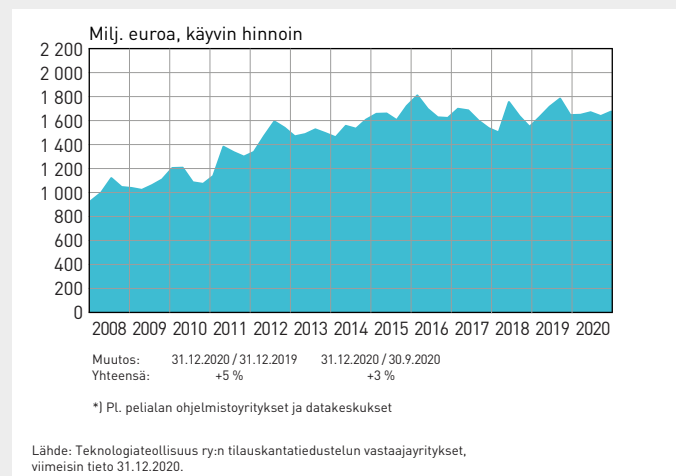
Loppuvuoden tilauskehityksen perusteella tietotekniikka-alan yritysten liikevaihdon Suomessa arvioidaan olevan alkuvuonna arvoltaan suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Tietotekniikka-alan yritysten henkilöstö Suomessa kasvoi viime vuonna keskimäärin vajaan prosentin verrattuna vuoden 2019 keskiarvoon. Henkilöstöä oli 73 000 eli noin 600 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Tietotekniikka-alan uudet tilaukset Suomessa

Tietotekniikka-alan* tilauskanta Suomessa

TALOUSNÄKYMÄT 1 | 2021

Tiedot perustuvat tilanteeseen 4.2.2020

Pääekonomisti Petteri Rautaporras, puh. 050 304 2220

Johtava ekonomisti Jukka Palokangas, puh. 040 750 5469

Lisätietoa teknologiateollisuuden liikevaihdon, viennin, investointien, henkilöstön ja tuottajahintojen kehityksestä
Teknologiateollisuus ry:n kotisivulta: www.teknologiateollisuus.fi

Teknologiateollisuus ry | Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki | puhelin (09) 19231 | www.teknologiateollisuus.fi

Teknoliateollisuus